Υγεία
Η προστασία της μητρότητας στην εργασία σελ. 2

Περιβάλλον
GATT και Βιοτεχνολογία σελ. 3

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ Κ.Δ.Α. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
ΕΛΛΑΣ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΧΑΡΤΙ

ΔΡΑΣΗ για ΥΓΙΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΑΣ • ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 73 • 7ος ΧΡΟΝΟΣ • ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

Τα βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα της Ευρώπης

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) τα 12 βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα στην Ευρώπη είναι:

ΒΑΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
1. Η μεταβολή του κλίματος
2. Η εξασθένιση του στρατοσφαιρικού όζοντος
3. Η οξίνιση
4. Το τροποσφαιρικό όζον
5. Οι χημικές ουσίες
6. Τα απόβλητα
7. Η βιοποικιλότητα
8. Τα εσωτερικά ύδατα
9. Το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον
10. Η διάβρωση του εδάφους
11. Το αστικό περιβάλλον
12. Οι τεχνολογικοί και φυσικοί κίνδυνοι

1. Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Αν και είναι γεγονός ότι έχει επιτευχθεί κάποια μείωση στις εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου (οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σε ολόκληρη την Ευρώπη μειώθηκαν κατά 12% και στη Δυτική Ευρώπη κατά 3% μεταξύ 1990 και 1995), σε πολλές περιπτώσεις η μείωση αυτή οφείλεται στις οικονομικές αλλαγές, όπως το κλείσιμο μεγάλου μέρους της βαριάς βιομηχανίας στην Ανατολική Ευρώπη και η μετάβαση από τον άνθρακα στο αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος σε ορισμένες χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Ο τομέας παραγωγής ενεργείας είναι η μεγαλύτερη πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (σχεδόν το 35% κατά το 1995), ενώ με ίδια περίπου ποσοστά εκπομπών βαρύνονται οι τομείς της βιομηχανίας, των μεταφορών και των οικιακών + εμπορικών δραστηριοτήτων (σχεδόν 20% ο καθένας).

2. Η ΕΞΑΣΘΕΝΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΙΒΑΔΑΣ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ

Θα χρειαστούν πολλές δεκαετίες για να επανέλθει το όζον της στρατόσφαιρας στα φυσιολογικά επίπεδά του, λόγω της μακράς διάρκειας ζωής των ουσιών που το εξασθενίζουν στα κατώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας. Τούτο δείχνει εμφατικά τη σπουδαιότητα που έχει η μείωση των εκπομπών και των υπολοίπων ουσιών που εξασθενίζουν το όζον (υδροχλωροφθοράνθρακες, μεθυλοβρωμίδιο), καθώς και η διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των υφιστάμενων μέτρων, προκειμένου να επισπευστεί η επαναφορά της στιβάδας του όζοντος στα φυσιολογικά της επίπεδα.

3. Η ΟΞΙΝΙΣΗ

Το 10% περίπου της συνολικής έκτασης του Ευρωπαϊκού εδάφους το επίπεδο της απόθεσης οξέων παραμένει ακόμη εξαιρετικά υψηλά. Όσον αφορά στις εκπομπές NOx από τον τομέα των μεταφορών, η περιβαλλοντική πολιτική δεν κατάφερε να παρακολουθήσει την αυξητική πορεία στη χρήση μεταφορικών μέσων - η αύξηση του αριθμού και της χρήσης αυτοκινήτων εξουδετερώνει τα οφέλη που προέκυψαν από τις τεχνικές βελτιώσεις όπως η αυξανόμενη χρήση καθαρότερων κινητήρων και καταλυτικών μεταλλακτών για τα καύσιμα στα επιβατικά οχήματα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί ο τομέας των μεταφορών η κυριότερη πηγή εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

4. ΤΡΟΠΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΟΖΟΝ & ΦΩΤΟΧΗΜΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Παρά τον αυξανόμενο όγκο της κυκλοφορίας σε όλη την Ευρώπη, από το 1990 έως το 1995, στο σύλολο της ηπείρου, επιτεύχθηκε σημαντική μείωση (14%) στις εκπομπές που προκαλούν την εμφάνιση όζοντος, χάρις στο συνδυασμό μέτρων ελέγχο σε διάφορους τομείς και σητν οικονομική αναδιάρθωση στην Ανατολική Ευρώπη. Ωστόσο, τα επεισόδια θερινής αιθαλομίχλης, τα οποία προκαλούνται από τις υψηλές συγκεντρώσεις τροποσφαιρικού όζοντος, είναι ακόμη συχνά σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και συνιστούν απειλή τόσο για την υγεία του ανθρώπου όσο και για τη βλάστηση

4. ΟΙ ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Ο βαθμός επικινδυνότητας των χημικών ουσιών για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου παραμένει αβέβαιος, λόγω του υπέρογκου αριθμού χημικών ουσιών που κυκλοφορούν στην αγορά και της ελλειπούς γνώσης των τρόπων με τους οποίους αυτές αποβάλλονται και συσσωρεύονται στο περιβάλλον καθώς και των επιπτώσεών τους για τον άνθρωπο και τη φύση.

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Στη χώρα μας ισχύει το Π.Δ. 176/97. Πεδίο εφαρμογής του Προεδρικού Διατάγματος είναι όλες οι επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και στόχος, πέραν της προστασίας των έγκυων, λεχωνών και γαλουχουσών εργαζομένων γυναικών, είναι η προστασία των εμβρύων και των βρεφών.

Οι έγκυες εργαζόμενες γυναίκες δικαιούνται να λάβουν άδεια μητρότητας με την προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού, που να βεβαιώνει την πιθανή ημερομηνία του τοκετού. Η συνολική άδεια ορίζεται σε δεκαέξι (16) εβδομάδες, από τις οποίες οι οκτώ (8) θα χορηγούνται υποχρεωτικά πριν την πιθανή ημερομηνία τοκετού ενώ οι υπόλοιπες οκτώ (8) μετά τον τοκετό. Σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας θα χορηγείται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής άδειας δεκαέξι (16) εβδομάδων. Ο χρόνος αυτής της άδειας αμείβεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις.

Η προστασία της μητρότητας στην εργασία

Από την υιοθέτηση της 103 ΔΣΕ για την προστασία της μητρότητας των εργαζομένων γυναικών το 1952, τα κράτη μέλη του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ΔΓΕ) έχουν κάνει σημαντικές προόδους σ' αυτό τον τομέα, όμως μένουν πολλά ακόμη να γίνουν, προκειμένου η πρακτική να είναι κοντά σ' αυτά που η νομοθεσία προβλέπει.

Ακόμα και εκεί όπου υπάρχει πλήρης κάλυψη, υπάρχει ένας κοινός παρανομαστής αυτός της άνισης μεταχείρισης των γυναικών εξ αιτίας του αναπαραγωγικού τους ρόλου.

Ετσι, σε όλες τις χώρες οι έγκυες γυναίκες βρίσκονται αντιμέτωπες με την απειλή απόλυσης, τη μείωση των αποδοχών τους και την αύξηση των κινδύνων για την υγεία τους λόγω έλλειψης μέτρων προστασίας για ασφαλή εργασία.

ΧΩΡΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΔΕΙΑΣ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ[1]	ΠΟΙΟΣ ΠΛΗΡΩΝΕΙ
Αυστρία	16 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Λευκορωσία	126 ημέρες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Βέλγιο	16 εβομάδες	82 για 30 ημ., 75% μετά (*)	Κοινωνική Ασφάλιση
Βουλγαρία	120 - 180 ημέρες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Δημοκρατία της Τσεχίας	28 εβδομάδες	69 (*)	Κοινωνική Ασφάλιση
Κύπρος	16 εβομάδες	75	Κοινωνική Ασφάλιση
Δανία	18 εβομάδες	100 (*) 10 παραπάνω εβομάδες για έναν από τους γονείς	Κοινωνική Ασφάλιση
Φιλανδία	105 ημέρες	80	Κοινωνική Ασφάλιση
Γαλλία	16 - 26 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Γερμανία	14 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση μέχρι κάποιο όριο - ο εργοδότης πληρώνει τη διαφορά
Ελλάδα	16 εβομάδες	75	Κοινωνική Ασφάλιση
Ουγγαρία	24 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Ισλανδία	2 μήνες	Ιδιο ποσόν για όλους	Κοινωνική Ασφάλιση
Ιρλανδία	14 εβομάδες	70 (*) ή σταθερό ποσό	Κοινωνική Ασφάλιση
Ισραήλ	12 εβομάδες	75 (*)	Κοινωνική Ασφάλιση
Ιταλία	5 μήνες	80	Κοινωνική Ασφάλιση
Λιχτενστάιν	8 εβομάδες	80	Κοινωνική Ασφάλιση
Λουξεμβούργου	16 εβομάδες	100 (*)	Κοινωνική Ασφάλιση
Μάλτα	13 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Ολλανδία	16 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Νοβηργία	18 εβομάδες	100,και 26 εξτρά πληρωμένες εβδομάδες για τον ένα γονέα	Κοινωνική Ασφάλιση
Πολωνία	16 - 18 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Πορτογαλία	98 ημέρες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Ρουμανία	112 ημέρες	50 - 94	Κοινωνική Ασφάλιση
Ρωσία	140 ημέρες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Σλοβακία	28 εβδομάδες	90 (*)	Κοινωνική Ασφάλιση
Ισπανία	16 εβομάδες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Σουηδία	14 εβομάδες	450 ημέρες γονική άδεια πληρωμένη, 75%, 360 ημέρες	Κοινωνική Ασφάλιση
Ελβετία	8 εβομάδες	100	Εργοδότης
Τουρκία	12 εβομάδες	66,7%	Κοινωνική Ασφάλιση
Ουκρανία	126 ημέρες	100	Κοινωνική Ασφάλιση
Μεγάλη Βρετανία	14 - 18 εβομάδες	90 για 6 εβδομάδες ίδιο ποσό μετά	Κοινωνική Ασφάλιση

ΠΗΓΗ: ΔΓΕ, 1998

(*) *Μέχρι κάποιο πλαφόν*

(1) *Παροχές σε χρήμα σαν ποσοστό του μισθού ή ασφαλιστικές εισφορές*

Σε πολλές χώρες το εισόδημα που οι γυναίκες φέρνουν στην οικογένεια είναι ζωτικής σημασίας. Σε παγκόσμια κλίμακα οι γυναίκες προσφέρουν το 30% του οικογενειακού εισοδήματος.

Στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ το ποσοστό ανέρχεται στο 59% και 55% αντίστοιχα.

Στην Ινδία περίπου 60 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε νοικοκυριά που συντηρούνται από γυναίκες.

Στα επόμενα 10 χρόνια το 80% των γυναικών των βιομηχανικών χωρών και το 70% των γυναικών σε παγκόσμια κλίμακα θα εργάζονται εκτός σπιτιού κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής τους ηλικίας.

GATT ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η GATT (General Agreement of Tariffs and Taxes)* είναι ένα διεθνές εμπορικό σύστημα το οποίο δημιουργήθηκε τη δεκαετία του '40. Ήταν στην επικαιρότητα εδώ και αρκετά χρόνια λόγω των συνομιλιών του γύρου της Ουρουγουάης με στόχο να επιτευχθεί, κάποιος νέος τρόπος απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου.

Το πρόβλημα με την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου είναι με ποιές προϋποθέσεις μπαίνει κανείς στο παιγνίδι. Έτσι π.χ. κάθε μία από τις Δυτικές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων και των Ηνωμένων Πολιτειών, μπαίνουν στην GATT με μια συγκεκριμένη λίστα στόχων ένα μίγμα φιλελευθεροποίησης και προστατευτισμού τέτοιο, που να ανταποκρίνεται στα ιδιαίτερα ισχυρά και ασθενή σημεία των οικονομιών τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει υψηλό επίπεδο προστασίας για την αεροναυτική της βιομηχανία και για την αγροτική της παραγωγή. Οι ΗΠΑ έχουν ένα μίγμα από πολιτικές. Ζητούν φιλελευθεροποίηση και απελευθέρωση του εμπορίου σε πολλούς τομείς. Από την άλλη πλευρά, ζητούν ενισχυμένη προστασία σε τομείς όπου οι ΗΠΑ είναι δυνατές για παράδειγμα υπηρεσίες, όπως οι τράπεζες.

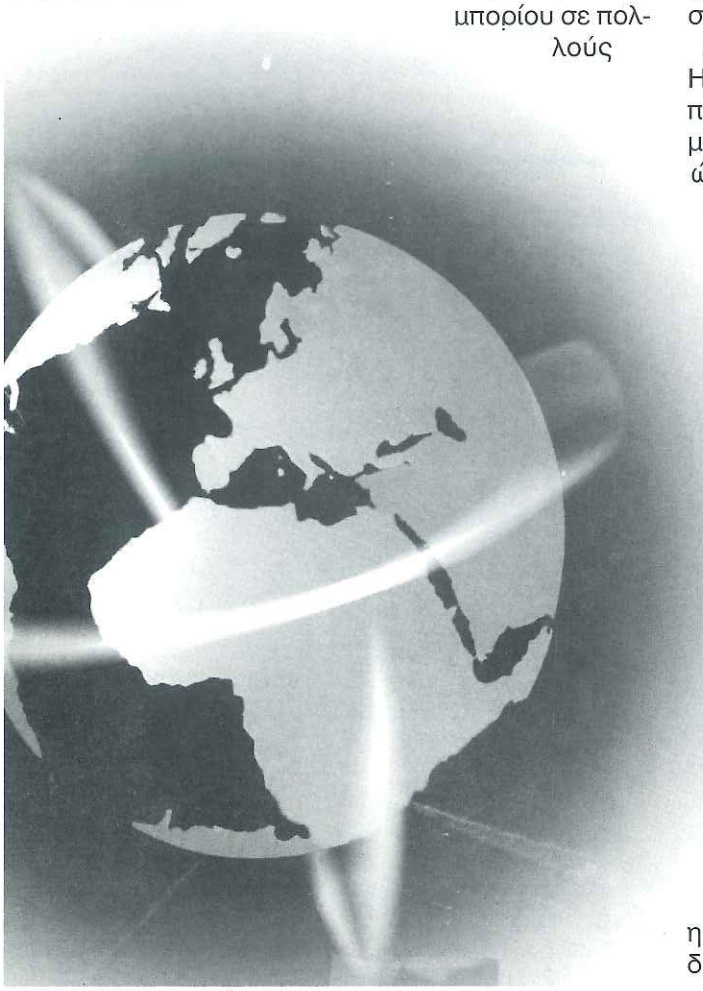

Ζητούν επίσης απελευθέρωση των υπηρεσιών στον Τρίτο Κόσμο, πράγμα που θα είχε ως άμεσο αποτέλεσμα να πλημμυρίσουν όλες οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα του Τρίτου Κόσμου από τις δυτικές, αφού είναι πολύ πλουσιότερες και ισχυρότερες. Αυτό εκμηδενίζει τη δυνατότητα κάθε εθνικού προγράμματος ανάπτυξης στον Τρίτο Κόσμο.

Από την άλλη πλευρά, οι ΗΠΑ ζητούν περισσότερη προστασία σε άλλους τομείς, ιδιαίτερα στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα οποία περιλαμβάνεται οτιδήποτε από μουσική ποπ και κινηματογράφο ως και λογισμικό Η/Υ και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Αυτό τον καιρό, οι ΗΠΑ κάνουν έναν αγώνα δρόμου στην καταχώριση δικαιωμάτων για **τα γονίδια.** Η ιδέα είναι να καταχωρίσουν δικαιώματα για τα γονίδια, π.χ. του καλαμποκιού, ή και για ανθρώπινα γονίδια, έτσι ώστε στο μέλλον η βιοτεχνολογία, η οποία περιλαμβάνει διάφορες μορφές γενετικής μηχανικής, να είναι σε χέρια κυρίως αμερικανικών ιδιωτικών εταιρειών. Θα ελέγχουν αυτόν τον τομέα και θέλουν να σιγουρευτούν ότι προστατεύεται. Έτσι θέλουν καταχωρισμένα δικαιώματα μακρόχρονης ισχύος. Αυτό σημαίνει ότι φάρμακα, λογισμικό, νέες τεχνολογίες, νέες μορφές αγροτικής παραγωγής, κάθε μορφής βιοτεχνολογία που είναι δυνατόν να έχει σχέση με την υγεία και το περιβάλλον, θα είναι στα χέρια της εταιρειών οι οποίες θα έχουν κέρδη δεκάδων δισεκατομμυρίων δολλαρίων. Αυτό σημαίνει ότι η Ινδία, η οποία θα μπορούσε να παράγει τα ίδια προϊόντα πολύ φθηνότερα ή να παράγει αντίγραφα φαρμάκων σε κλάσμα του κόστους, δεν θα επιτρέπεται να το κάνει. Οι ΗΠΑ επίσης απαιτούν καταχώριση δικαιωμάτων σε επίπεδο προϊόντος και όχι τρόπου παραγωγής, για να σιγουρευτούν, ότι π.χ. η φαρμακοβιομηχανία μιας άλλης χώρας δεν θ' ανακαλύψει κάποιο φθηνότερο τρόπο να παράγει φάρμακα. Το θέμα της βιοτεχνολογίας, η καταχώριση δικαιωμάτων για τα γονίδια, έχει ήδη προκαλέσει τη διεθνή κατακραυγή του επιστημονικού κόσμου και θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στο μέλλον.

Βιβλιογραφία:
"Η χειραγώγηση των μαζών"
Noam Chomsky

**Γενική Συμφωνία Τιμών και Δασμών*

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

3ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ & ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
OVIEDO (ΙΣΠΑΝΙΑ) 23 - 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1998

Το Φόρουμ που οργανώνεται απο την Ευρωπαική Επιτροπή θα λάβει χώρα στο Oviedo της Ισπανίας απο 23 - 26 Σεπτεμβρίου 1998.

Απευθύνεται σε όλους όσους απασχούνται με την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου: τεχνικούς υγείας και ασφάλειας, γιατρούς εργασίας, επιθεωρητές εργασίας και όλες τις ειδικότητες που έχουν σχέσχη με το θέμα.

Ενδιαφέρει επίσης και πολλές άλλες ομάδες όπως, εργοδότες, μάνατζερς επιχειρήσεων, εκπροσώπους συνδικάτων, εκπροσώπους του τομέα κοινωνικών ασφαλίσεων κλπ.

Αφορά δηλαδή όλους όσους ασχολούνται με την υγεία την ασφάλεια και το εργασιακό περιβάλλον.

Επίσημες γλώσσες

Ισπανικά, Γαλλικά, Αγγλικά και Γερμανικά.

Εγγραφή: 70.000 πεσέτες

Ενότητες του φόρουμ

Εναρκτήρια συνεδρίαση

Πολιτικές Υγείας & Ασφάλειας στην Ε.Ε

Στρογγυλό τραπέζι

Εκπαίδευση για την πρόληψη επαγγελματική αποτελεσματικότητα και ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας.

1ο Εργαστήρι

Ο σχεδιασμός των χώρων εργασίας

2ο Εργαστήρι

Χημικοί και βιολογικοί κίνδυνοι. Πρόληψη

3ο Εργαστήρι

Η διαχείριση της ασφάλειας στα ερευνητικά προγράμματα.

4ο Εργαστήρι

Πρόληψη και Υγεία. Τα πιό συνήθη προβλήματα υγείας.

Κλείσιμο

Η μελέτη «Τα ανθρώπινα γονίδια» στην προληπτική ιατρική».

Πανεπιστήμιο του Oviedo
C/Catedratico Gimeno s/n
(Edificio Blanco)
33006 - Oviedo - Espana
tel : + (34) 85230270
fax : + (34) 85232135

Ιδιοκτήτης: **ΕΚΑ**
Εκδότης:
Γρηγόρης Φελώνης
Πρόεδρος ΕΚΑ

Την "*ΔΡΑΣΗ*" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος **Χριστίνα Θεοχάρη** Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας **Χρήστος Χατζής**
Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση:
ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48Β
104 33 ΑΘΗΝΑ
Τ 88 36 917, 88 41 818,
FAX: 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

Ηλεκτρονική Διαμόρφωση: Γ. Γερούλιας, Σατωβριάνδου 47 5ος όροφος, Τηλ.: 52 41 896

ΝΕΑ CD-ROM

Οικονομικά κίνητρα για την βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος στην Ευρώπη

Το CD-ROM παρουσιάζει την ομώνυμη μελέτη του Ιδρύματος και περιέχει στατιστικές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες στην Ευρώπη.

Παρουσιάζει ακόμη τα υπάρχοντα συστήματα οικονομικών κινήτρων στην Ευρώπη και αλλού.

Για την εγκατάσταση του CD-ROM στον ηλεκτρονικό σας υπολογιστή χρειάζονται Windows 95 ή Windows 3.1x.

Πληροφορίες:
Office for Official Publications of the European Communities L-2985. Luxembourg

Interactive CD-ROM

EUROPEAN FOUNDATION
for the Immprovement of Living and Working Conditions